

Sygn. akt III AUa 1171/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Ewa Piotrowska SSA Jolanta Ansion
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2013 r. w Katowicach

sprawy z odwołania S. S. (S. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

przy udziale zainteresowanej J. S.

o zmianę podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji ubezpieczonego S. S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 12 marca 2012 r. sygn. akt X U 62/12

oddala apelację.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt III AUa 1171/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 listopada 2011 roku organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia J. S. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba współpracująca

z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą u płatnika składek T. S. S. wynosiła za maj 2011 roku 2.015,40 zł na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe i 2.704,31 na ubezpieczenie zdrowotne.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek złożył za ubezpieczoną J. S. raport imienny ZUS RCA za miesiąc maj 2011 roku z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne 2.015,40 zł, a następnie w dniu 14 czerwca 2011 roku złożył korygujący dokument ZUS RCA za wyżej wymieniony miesiąc z podstawą wymiaru składek równą 6.000,00 zł. Podkreślił, że w odniesieniu do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, jak i osób z nimi współpracujących, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych umożliwia zmianę zadeklarowanej podstawy wymiaru składek tylko i wyłącznie na podstawie art. 18 ust. 9 i 10 - tym samym - w przypadku J. S. została zachowana możliwość korekty za miesiąc maj 2011 roku w związku z zadeklarowaniem „najniższej podstawy wymiaru składek”. Wskazane przepisy przewidują jednak tylko możliwość zmniejszenia najniższej podstawy wymiaru składek - płatnik natomiast podwyższył zadeklarowaną podstawę.

Od decyzji powyższej płatnik składek S. S. wniósł odwołanie zarzucając jej brak podstaw prawnych. Podkreślił, że od zadeklarowanej zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wyższej podstawy wymiaru składek zostały obliczone i odprowadzone w dniu 15 czerwca 2011 roku składki na ubezpieczenia. Zaznaczył, że przepisy art. 18 ust. 9 i 10 regulują zasady i okoliczności zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, nie zabraniają natomiast jej zwiększenia w granicach określonych ustawą.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podkreślił, że powoływanie się przez płatnika w odwołaniu na art. 20 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należy uznać za chybione albowiem przepis ten wprawdzie dopuszcza możliwość podwyższenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie, ale nie w trybie korekty w trakcie trwania okresu, za który już wcześniej zadeklarowano jej wysokość.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 12 marca 2012 roku w sprawie o sygn. X U 62/12 oddalił odwołanie S. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 28 listopada 2011 roku.

Sąd Okręgowy na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego, akt organu rentowego, ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący się S. S. prowadzi działalność gospodarczą - T. S. S. w C.. Poza sporem pozostaje, że zainteresowana w sprawie J. S., żona odwołującego się, jest osobą współpracującą z nim przy prowadzeniu powyższej działalności i z tego tytułu została przez niego zgłoszona do ubezpieczeń społecznych obowiązkowych oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Odwołujący się w dniu 5 maja 2011 roku złożył za zainteresowaną J. S. raport imienny ZUS RCA za miesiąc maj 2011 roku z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne 2.015,40 zł.

W dniu 14 czerwca 2011 roku odwołujący się złożył za zainteresowaną korygujący dokument ZUS RCA za wyżej wymieniony miesiąc z podstawą wymiaru składek równą 6.000,00 zł.

Zaskarżoną decyzją z dnia 28 listopada 2011 roku organ rentowy stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia J. S. u płatnika składek T. S. S. wynosiła za maj 2011 roku 2.015,40 zł na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe i 2.704,31 na ubezpieczenie zdrowotne.

Jak wyjaśnił skarżący, sprawami składek opłacanych przez niego tytułem prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się biuro rachunkowe. Zainteresowana telefonicznie zobowiązała to biuro, aby podwyższono jej podstawę wymiaru składek, ale osoba prowadząca biuro nie uczyniła tego, wysyłając deklaracje wg dotychczasowego wymiaru. Zainteresowana była wówczas w ciąży (k. 10 a.s.).

Zainteresowana J. S. w 2011 roku pobierała zasiłki chorobowe od dnia 2 marca 2011 roku do dnia 6 marca 2011 roku i od dnia 13 sierpnia 2011 roku do dnia 27 listopada 2011 roku, a od dnia 28 listopada 2011 roku zasiłek macierzyński (k. 12 a.s.).

Kierując się przedstawionymi ustaleniami, Sąd Okręgowy wskazał, iż zgodnie z art. 41 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), płatnik składek jest zobowiązany złożyć imienny raport miesięczny korygujący w formie nowego dokumentu zawierającego wszystkie prawidłowe informacje określone, jeżeli zachodzi konieczność korekty danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przez płatnika składek we własnym zakresie bądź przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy stwierdził, że obowiązek przekazania przez płatnika do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych imiennego raportu korygującego aktualizuje się gdy zachodzi konieczność dokonania korekty danych podanych w raporcie pierwotnym. Korektę odróżnić należy od zmiany danych występującej gdy określone dane ulegają następczej modyfikacji

w stosunku do danych wykazywanych we wcześniej składanych dokumentach rozliczeniowych. Zgłoszenie zmiany danych powoduje ich modyfikację ze skutkiem na przyszłość (ex nunc), podczas gdy korekta danych występuje gdy zachodzi konieczność wyeliminowania błędu popełnionego we wcześniej przekazanych dokumentach rozliczeniowych (por. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych - Komentarz pod red.

B. Gudowskiej, J. Strusińskiej - Żukowskiej, wyd. CH BECK Warszawa 2011, str. 591 - 592). Sąd I instancji stwierdził zatem, że korekta deklaracji rozliczeniowej w żadnym razie nie może prowadzić do zmiany podstawy wymiaru - co było zamiarem skarżącego. Wskazana

w korekcie z dnia 14 czerwca 2011 roku podstawa wymiaru składek nie stanowiła wartości poprawionej w stosunku do deklaracji z dnia 5 maja 2011 roku, ale wartość nową. Tym samym, jej zadeklarowanie nie mogło nastąpić w formie korekty złożonego już za dany okres raportu imiennego rozliczeniowego.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny sprawy i powołane przepisy, Sąd Okręgowy z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Postanowieniem z dnia 27 marca 2012 roku Sąd Okręgowy w Katowicach - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uzupełnił wyrok tegoż Sądu z dnia 12 marca 2012 roku wydany w sprawie X U 62/12 w ten sposób, że zasądził od odwołującego się S. S. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. kwotę 60,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelacją od wyroku Sądu Okręgowego wniósł odwołujący.

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, odwołujący zarzucił mu naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 41 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, przez przyjęcie, że korekta dokumentu ZUS RCA dokonana przez odwołującego w dniu 14 czerwca 2011 roku jest zgłoszeniem zmiany danych ze skutkiem na przyszłość i nie stanowiła wartości poprawionej w stosunku do deklaracji złożonej przez odwołującego w dniu 2 czerwca 2011 roku i tym samym jej zadeklarowanie nie mogło nastąpić w formie korekty złożonej za dany okres raportu imiennego rozliczeniowego. Nadto, zarzucił naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 83 w/w ustawy, poprzez przyjęcie, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do kwestionowania kwoty podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne obliczonej na podstawie umowy zgodnej z prawem, zasadami współżycia społecznego a także nie zmierzającej do obejścia prawa oraz naruszenia art. 86 w/w ustawy przez przyjęcie, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do kwestionowania kwoty podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność.

Wskazując na powyższe, ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 12 marca 2012 roku o sygn. akt XU 62/12

i uwzględnienie odwołania złożonego przez odwołującego w dniu 2 grudnia 2011 roku oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów procesu według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie

o kosztach postępowania apelacyjnego.

Uzasadniając powyższe zarzuty, wskazał, iż po złożeniu raportu imiennego ZUS RCA za miesiąc maj 2011 roku, dokonując sprawdzenia prawidłowości danych przekazanych do ZUS, dostrzegł nieprawidłowe dane dotyczące wysokości podstawy składek, wskutek czego w dniu 14 czerwca 2011 roku złożył za w/w miesiąc dokument korygujący ZUS RCA.

Zdaniem apelującego, korekta danych występuje wtedy, gdy usuwa nieprawidłowości, które popełnione zostały we wcześniej złożonych dokumentach ubezpieczeniowych. Korekta zatem zmienia dane wstecz, tj. od daty wynikającej z poprzednio złożonego dokumentu. Wskazał, iż na podstawie art. 41 ust. 6-7 b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik ma obowiązek złożyć deklarację rozliczeniową korygującą i imienny raport korygujący w formie nowego dokumentu w każdym przypadku, gdy zachodzi konieczność korekty danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym lub deklaracji rozliczeniowej. Jednocześnie stwierdził, że na mocy art. 41 ust. 6 a w/w ustawy, płatnik nie koryguje danych podanych w imiennych raportach miesięcznych w wypadku stwierdzenia różnicy w podstawie wymiaru składek w wysokości nieprzekraczającej 2,20 zł. Zatem, w ocenie apelującego, ciążył na nim obowiązek dokonania korekty w celu wyeliminowania nieprawidłowości w raporcie imiennym złożonym w dniu 2 czerwca 2011 roku.

Odwołujący wskazał, iż ZUS nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Stwierdził, iż pod pojęciem wymierzania składek nie kryje się nic innego, jak tylko określenie wysokości tych składek według wynikającej z ustawy stopy procentowej od podstawy wymiaru ustalonej zgodnie z obowiązującymi przepisami. W tym zakresie organowi przysługują przewidziane w art. 86 ust. 1 i art. 86 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy uprawnienia do kontroli prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek przez ich płatników. W ocenie apelującego, podstawą do ewentualnej kontroli i decyzji jest przedstawienie przez płatnika imiennych raportów miesięcznych zgodnie z art. 41 w/w ustawy, który w ust. 13 przewiduje możliwość kwestionowania przez ZUS podanych mu informacji oraz ich zmiany. Jednakże wyrażone w tym przepisie uprawnienie ZUS nie może wykraczać poza przewidziane dla tego organu kompetencje kontrolne, które jak wskazano wyżej, odnoszą się wyłącznie do kwestii zgodności z przepisami ustawy systemowej czynności płatników w postaci obliczania, potrącania i opłacania składek. Apelujący, argumentując swoje stanowisko powołał się na uchwały SN z dnia 27 kwietnia 2005 roku sygn. akt II UZP 2/05 oraz z dnia 21 kwietnia 2010 roku II UZP 1/10)

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie apelacji w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, ponieważ znajdują one oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd Okręgowy ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego, zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Kwestia sporna w niniejszym postępowaniu sprowadzała się do ustalenia czy korekta złożona przez ubezpieczonego w trybie art. 41 ust. 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest skuteczna czy też brak jest podstaw do uznania jej za prawidłową i zgodną

z obowiązującym stanem prawnym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, na gruncie art. 41 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, należy odróżnić korektę od zmiany danych, na co już zwrócił uwagę Sąd

I instancji w uzasadnieniu swojego orzeczenia. Należy podzielić ugruntowany w doktrynie pogląd, iż zmiana występuje wówczas, gdy określone dane uległy następcej modyfikacji

w stosunku do danych wykazanych we wcześniej złożonych dokumentach, przy czym dane pierwotne wykazane były prawidłowo i odpowiadały rzeczywistemu stanowi faktycznemu. Powodem skorygowania w raporcie miesięcznym może być albo błąd albo nieprawidłowości w obliczeniu wynikające z błędnie wpisanej kwoty składki. Zatem, wskazana w korekcie ubezpieczonego z dnia 14 czerwca 2011 roku zmiana podstawy wymiaru składek nie była skorygowaniem błędnie wpisanej kwoty, a zarówno w ocenie Sądu I jak i II instancji stanowiła nową wartość.

Sąd Apelacyjny nie podzielił argumentacji odwołującego, jakoby błąd w obliczeniu podstawy wymiaru składki był konsekwencją zaniedbania ze strony biura rachunkowego. Należy wskazać, iż zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Sąd powinien przyjąć za prawdziwe fakty udowodnione przez stronę obciążoną dowodem i pominąć te, których nie wykazała w sposób przekonujący. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w zebranych materiale dowodowym brak jakichkolwiek danych, aby wystąpiła okoliczność w postaci błędu lub nieprawidłowości w raporcie miesięcznym złożonym w dniu 2 czerwca 2011 roku. Korekta złożona w dniu 14 czerwca 2011 roku stanowiła ponowne zadeklarowanie podstawy wymiaru składki.

Notabene należy wskazać, że powołane przez apelującego uchwały SN o sygn.

II UZP 1/10 oraz II UZP 2/05 nie znajdują zastosowania w niniejszym stanie faktycznym. Wymaga zaakcentowania faktu, iż należy odróżnić kwestię, jaką jest ustalenie i deklarowanie podstawy wymiaru składek, co było przedmiotem rozpoznania w w/w uchwałach, od złożenia korekty. Natomiast, postępowanie prowadzone w niniejszej sprawie miało na celu ustalenie czy dokonanie korekty przez ubezpieczonego w trybie art. 41 ust. 6 było uzasadnione.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zarzut naruszenia prawa materialnego, podnoszony przez ubezpieczonego, a to art. 83 i 86 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,

nie zasługuje na uwzględnienie. Zdaniem Sądu, zarzuty apelującego nie znajdują odzwierciedlenia w niniejszej sprawie. Zasadniczym zagadnieniem w niniejszym sporze

nie była dopuszczalność dokonanej przez ubezpieczonego zmiany deklarowanej podstawy wymiaru składek, tylko poprawność dokonanej korekty. Nadto, organ rentowy nie ingerował w wysokość deklarowanej przez ubezpieczonego podstawy wymiaru składek, która mieściła się w granicach ustawowych, jedynie zasadnie zakwestionował dopuszczalność zmiany deklaracji, co do wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie, po wcześniejszym zadeklarowaniu tej wysokości za dany okres w formie korekty.

Mając na uwadze całokształt powyżej przytoczonych okoliczności, Sąd Apelacyjny

w całej rozciągłości podzielił stanowisko Sądu I instancji, zarówno odnośnie ustalenia stanu faktycznego, jak również dokonanej oceny prawnej i opierając się na treści art. 385 k.p.c. oddalił apelację, uznając ją za bezzasadną.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JR